

Veselības ministrija

Skolu vides kvalitātes vadlīnijas un grozījumi higiēnas prasībās skolām

Solvita Muceniece,
Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta vadītāja

Rīga 24.04.2019.

Veselības ministrija

Vadlīnijas “Vides kvalitāte un drošība izglītības iestādēs”

- Mērķauditorija:
  - skolu un citu izglītības iestāžu vadība, personāls;
  - pašvaldību darbinieki, kas piedalās izglītības iestāžu darbības nodrošināšanas procesu plānošanā un realizācijā.

- Izstrādātas divgades sadarbības līguma starp Veselības ministriju un PVO (2018/2019) ietvaros. Vadlīniju tehnisko izstrādi 2018.gadā veica RSU Darba drošības un vides veselības institūta eksperti.

Veselības ministrija

Vadlīniju “Vides kvalitāte un drošība izglītības iestādēs” mērķi

- Veicināt kvalitatīvu un drošu vidi skolās;
- Veidot izpratni par kvalitatīvas un drošas skolu vides nozīmīgumu mācību procesā;
- Piedāvāt risinājumus kvalitatīva mācību procesa nodrošināšanai skolas telpās un teritorijā;
- Nodrošināt apkopotu informāciju par prasībām un rekomendācijām kvalitatīvas skolu vides nodrošināšanai;
- Informēt par Pasaules Veselības organizācijas ieteikumiem un starptautisko praksi

Veselības ministrija

Vadlīniju saturs

Vadlīnijas satur informāciju par:

- ✓ fizikāliem (gaisa temperatūra, gaisa mitrums, apgaismojums, troksnis, radons), bioloģiskiem un ķīmiskiem riska faktoriem skolās;
- ✓ iekštelpu gaisa kvalitāti, ventilāciju telpās un tās uzlabošanas iespējām;
- ✓ vides un aprīkojuma drošības jautājumiem (skolā un tās teritorijā);
- ✓ ietver risinājumus riska faktoru samazināšanai

Vadlīnijas nesatur informāciju par:

- × psiholoģisko un sociālo vidi mācību iestādēs;
- × infekciju slimību un to profilakses kontekstu

Veselības inspekcija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**Veselības ministrijas ESF projekts
„Kompleksi veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumi”
(Nr. 9.2.4.1/16/I/001)
darbība Nr.6.1.16 „Izglītības iestāžu vides kvalitātes un drošuma
pētījums”**

Mērķis: izvērtēt skolu iekštelpu CO₂ koncentrāciju un ventilācijas kvalitāti, veicot mērījumus, apsekojot telpas, apkopojot informāciju un sniedzot ieteikumus skolām.

Laiks: 2017. g. oktobris– 2022. g. decembris.

Sasniegtā mērķauditorija: 21 skola gadā; kopā 109 Latvijas vispārīzglītojošās skolas.

Rezultāts: sagatavoti uz pierādījumiem balstīti ieteikumi iekštelpu gaisa kvalitātes uzlabošanai skolās.

Rezultātu izvērtējums: pašnovērtējuma anketa par ieteikumu iedzīvināšanu/izmaiņām/uzlabojumiem skolā.

24.04.2019.

Veselības inspekcija

Pētījuma metodoloģija

2012./2013. un 2015./2016. mācību gadā Inspekcija piedalījās PVO organizētajā pētījumā*, kopumā apsekojot 18 Latvijas izglītības iestādes.

Apsekojumā iegūtie rezultāti provizoriski norādīja uz nepietiekamas ventilācijas problēmas aktualitāti.**

Lai īstenotu pētījumu, tiek izmantotas mērierīces, kas reģistrē CO₂ līmeni un saglabā iegūtos datus ilgstošā laika posmā.

Iegūtie CO₂ dati kopā ar telpas noslogotības datiem (nodarbību laiks, skolēnu skaits, vecums u.c.) tiek izmantoti, lai izvērtētu mācību telpas ventilācijas intensitāti jeb ventilācijas apjomu, kuru pieņemts izteikt litri sekundē (l/s) vienam cilvēkam (*lps pm*; Hanninen, 2013).***

PVO rekomendācijas, kas tiek ņemtas vērā, analizējot pētījuma datus:

CO₂ līmenis, kas atbilst teicamai vai labai iekštelpu gaisa kvalitātei mācību telpās, ir **līdz 1000 ppm**; mācību telpu ventilācijas intensitātes **optimālā norma – 7 l/s, minimālā – 3 l/s**

* http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0009/276624/School-environment-Policies-current-status-en.pdf?ua=1

** <http://www.vi.gov.lv/lv/vides-veseliba/gaiss/iekstelpu-gaiss/pvo-petijums>

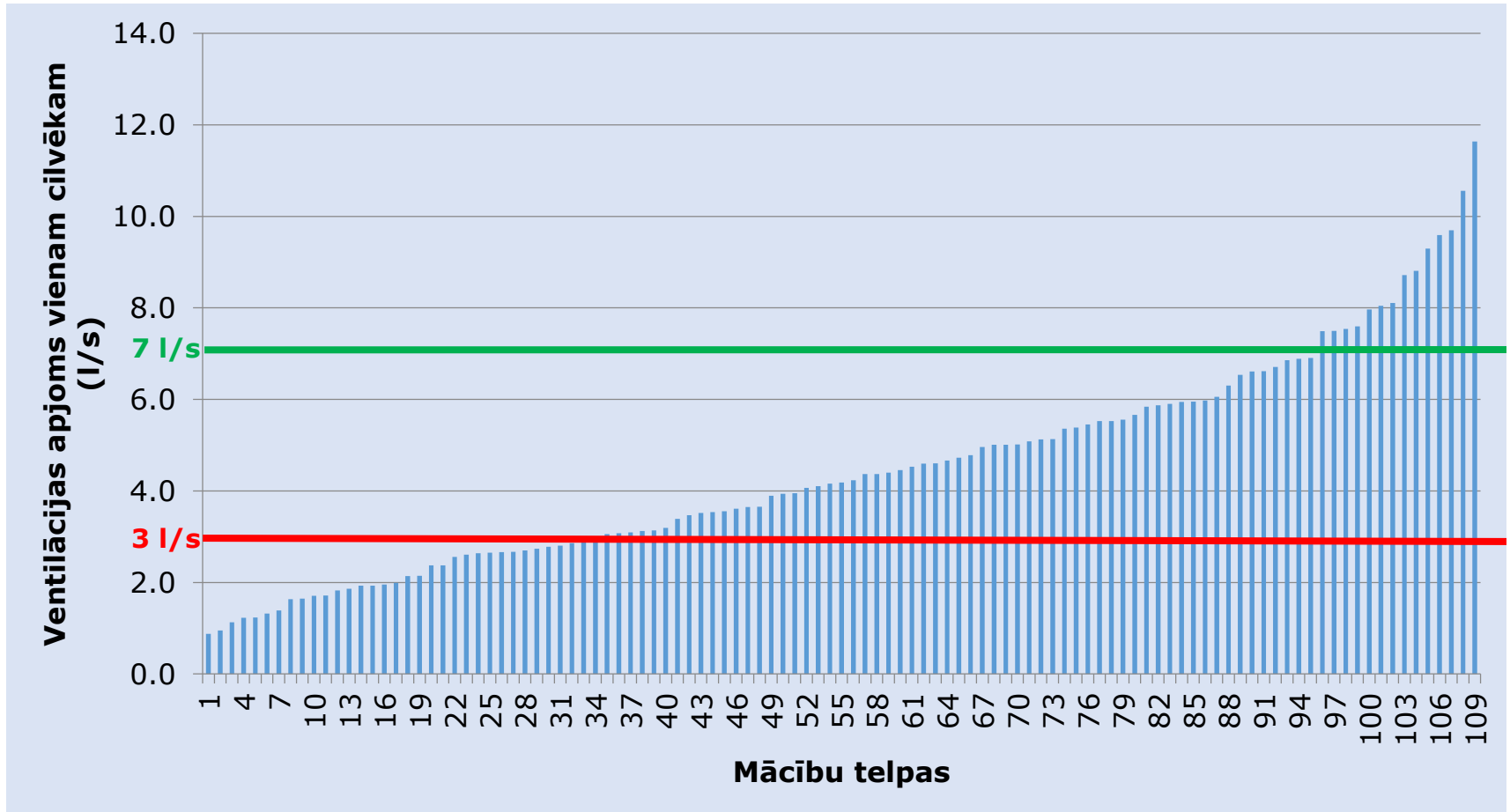
*** Hanninen O. (2013) Novel second degree solution to single zone mass-balance equation improves the use of build-up data in estimating ventilation rates in classrooms. Journal of Chemical Health and Safety

Veselības inspekcija

Pētījuma rezultāti

Ventilācijas intensitāte apsekotājās mācību telpās

Izmantotie apzīmējumi: **zaižs** – optimāli 7 I/s, **sarkans** – minimāli 3 I/s

Veselības inspekcija

Secinājumi

1. Vidējā CO₂ koncentrācija mēģību telpās nodarbību laikā variē robežās no **693.0** līdz **2861 ppm** (vidēji **1681 ppm**).
2. **99 (92 %)** kabinetos ir pārsniegts PVO rekomendētais CO₂ līmenis < 1000 ppm, t.sk. **7 (6.5 %)** mēģību telpās pārsniegtā 2500 ppm robeža.
3. Ventilācijas apjoms vienam cilvēkam nodarbību laikā variē robežās no **0.7** līdz **11.6 l/s** (vidēji **4.4 l/s**).
4. **96 (88 %)** mēģību telpās tas ir zemāks par PVO ieteikto optimālo normu 7 l/s, t.sk. **35 (32 %)** kabinetos – zemāks par PVO ieteikto minimālo robežu 3 l/s.

[http://www.vi.gov.lv/uploads/files/Petijuma_zinojums_2017_2018%20\(3\)\(1\).pdf](http://www.vi.gov.lv/uploads/files/Petijuma_zinojums_2017_2018%20(3)(1).pdf)

Veselības ministrija

Plānotais - Saskaņošana un informatīvs seminārs

- Vadlīnijas pirms to apstiprināšanas ir iesniegtas izskatīšanai un viedokļa sniegšanai SPKC koordinētajai Veselību veicinošo skolu tīkla padomei:
  - Viedokļa saņemšanai no skolām un pašvaldībām par vadlīniju saturu un praktisko noderīgumu **līdz š.g. 20. maijam;**
  - Vadlīniju precizēšana līdz rudenim, to apstiprināšana.
- 2019. gada rudenī Veselības ministrija ar PVO atbalstu ir ieplānojusi pasākumu, lai ar Vadlīnijām iepazīstinātu izglītības iestāžu un pašvaldību pārstāvjus.

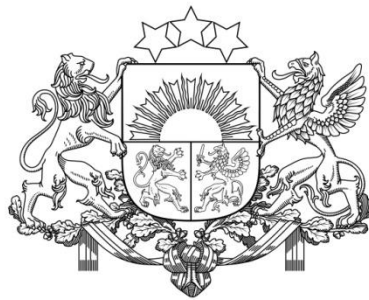

Veselības ministrija

Plānotais - MK noteikumu Nr.610* grozījumi

- 15.04.2019. tikšanās VM ar IZM un LPS pārstāvjiem. Diskusija par šādiem būtiskākajiem ierosinātajiem grozījumiem:
  - Pagarināt pārejas periodu prasību telpu platībai līdz 2023.gada 1.septembrim;
  - Pārskatīt telpu nodrošināšanas prasības (bibliotēka ar lasītavu; rekreācijas un atpūtas telpas; garderobes u.c.), ņemot vērā skolu praktiskā darba aspektus un jaunākās izglītības metodes;
  - Pārskatīt prasības telpu iekārtojumam (fizikas un ķīmijas kabinets vai vieta; attālumi no tāfeles līdz solu rindai, apgaismojums u.c.), ņemot vērā mūsdienīgākas mācību metodes.

*Ministru kabineta 2002. gada 27. decembra noteikumi Nr. 610 "Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas".

Veselības ministrija

Paldies!